

Concept Collegebehandelingsstuk Friese Energiestrategie

Samenvatting

Op 10 oktober jl. heeft de Regiegroep Friese Energiestrategie de Friese Energiestrategie aangeboden aan de publieke en private sectoren in Fryslân. De strategie is opgesteld in het verlengde van de Green Deal tussen het Rijk, IPO, VNG en UvW, en een overeenkomst tussen alle gemeenten in Fryslân, het Wetterskip en de provincie. In dit college-stuk wordt ingegaan op de lijn hoe om te gaan met de inhoud en het vervolg van de Friese Energiestrategie en het voorstel de Friese Energiestrategie ter kennisname aan te bieden aan de gemeenteraad.

Het college besluit/Besluitpunten

1. Kennis te nemen van de Friese Energiestrategie;
2. De inhoud van de energiestrategie te gebruiken bij de realisatie van toekomstige uitvoeringsprogramma('s) Energie;
3. De organisatie van het vervolg van de energiestrategie nader uit te werken in overleg met de overige gemeenten, provincie, waterschap en overige partijen;
4. De route richting 2050 mee te nemen in de besluitvorming over de Omgevingsvisie en de ontwerp-Omgevingsvisie;
5. De bijgevoegde brief aan de gemeenteraad vast te stellen en toe te zenden aan de gemeenteraad.

Bestuurlijke aandachtspunt:

Van belang is dat partijen, binnen de hen ter beschikking staande middelen en bevoegdheden, gezamenlijk de route naar een energieneutraal Fryslân gaan bepalen en er ook gezamenlijk aan bijdragen. Het feit dat de strategie er vanuit gaat dat er veel van onderop gebeurt, vraagt om een goede governance om de doelen te halen. Daartoe zullen de gemeenten en de provincie samen met andere partijen onderzoeken welke ambtelijke en bestuurlijke samenwerkingsstructuren mogelijk en nodig zijn. De Stuurgroep Energieregio Fryslân (wethouders uit Leeuwarden, Ferwereradiel, Heerenveen, Smalingerland, De Fryske Marren, Het Bildt, Súdwest Fryslân, Schiermonnikoog) zal de aansturing verzorgen, echter de uitvoering hiervan zal formeel moeten worden vastgelegd.

Beleidsmatige aandachtspunten:

- Voor de kortere termijn zijn de vigerende duurzaamheidsbeleidsstukken of energiebeleidsdocumenten (zoals bijvoorbeeld de Leeuwarder Energieagenda in lijn met het Nationaal Energieakkoord) de bestaande beleidskaders voor de provincie. De energiestrategie zal gebruikt worden bij de toekomstige realisatie van de uitvoeringsprogramma's energie.
- De dienst ziet de besluitvorming over de Omgevingsvisie en de ontwerp Omgevingsvisie als een van de belangrijkste instrumenten om de route richting 2050 te bepalen. In dat traject kunnen met name ook de ruimtelijke aspecten van de strategie integraal afgewogen worden en kunnen keuzes aan de orde komen over de verhouding tussen initiatieven van onderop dan wel de mate van gemeentelijke en/of provinciale regie.

Alternatieven

Een alternatief is dat het college de energiestrategie ter besluitvorming voorlegt aan de gemeenteraad. Dit is aan te raden als er tegelijkertijd met dit document ook het gemeentelijk eigen energiebeleid (opnieuw) moet worden vastgesteld. Dit is niet aan te bevelen als er nog vigerend beleid voor energie voor handen is.

Vervolgacties:

De raadsbrief aan de raad te zenden

Toelichting

In de zomer van 2016 hebben alle Friese gemeenten, in het verlengde van de Green Deal tussen het Rijk, IPO, VNG en UvW, een overeenkomst gesloten met provincie Fryslân en het Wetterskip om te komen tot een Regionale Energiestrategie. Deze overeenkomst past voor de meeste gemeenten naadloos vigerende beleidsdocumenten Energie of duurzaamheid. De Energieregio Fryslân is hiermee een van de VNG pilotregio's die een strategie hebben geformuleerd om te komen tot een energieneutraal Nederland in 2050. De VNG is de oorspronkelijke trekker van de pilots, in alle landelijke pilots zijn de provincies en waterschappen vol aangehaakt.

Op 10 oktober jl. heeft de heer Pieter Winsemius namens de Regiegroep Friese Energiestrategie de strategie aangeboden aan de publieke en private sector in Fryslân in een bijeenkomst in het WTC in de aanwezigheid van pers en (bestuurlijke) genodigden.

De regiegroep staat onder voorzitterschap van de heer Winsemius en hierin zijn zowel publieke als private partijen vertegenwoordigd: de gemeenten Leeuwarden en Heerenveen, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, Liander, Omrin, Friese Milieufederatie, Bouwgroep Dijkstra-Draisma, Ús Koöperaasje, Elken en het Ministerie van EZ.

Status energiestrategie

De strategie is door de regiegroep opgesteld en geeft richting aan alle partners die bij willen dragen aan de ambitie en kan gezien en gebruikt worden als een informatief en richtinggevend document in de besluitvorming over de gezamenlijke Friese koers tot 2050. De energiestrategie heeft geen status, in die zin dat deze niet is vastgesteld anders dan door de genoemde Regiegroep die in dit verband is ingesteld.

Inhoud en proces

De Friese Energiestrategie laat zien hoe Fryslân kan voldoen aan het doel om in 2050 energieneutraal te zijn en wat daarvoor nodig is. Dat doel is opgesteld in het landelijke Energieakkoord, in vele gemeentelijke beleidsdocumenten duurzaamheid of energie en ook opgenomen in de provinciale Beleidsbrief Duurzame Energie. Om het doel te bereiken is de inspanning van overheden, maatschappelijke organisaties en marktpartijen onontbeerlijk.

In het afgelopen jaar zijn vele ondernemers, bestuurders, milieu- en belangenorganisaties, ambtenaren en lokale initiatieven bij dit proces aangehaakt. Er is uitgebreid gesproken over kansen en risico's van verduurzaming en om inzicht te krijgen in de maatschappelijke, ruimtelijke en economische effecten van de ambitie.

Er zijn versnellingstafels gestart om met kennispartners concrete methoden en projecten te ontwikkelen. Er zijn door de hele provincie Omgevingslabs Energie georganiseerd om in gesprek te gaan met betrokken partijen, experts en geïnteresseerden als eerste stap in een bewustwordingstraject en draagvlak voor een energieneutraal Fryslân. En er zijn concrete Friese Deals gesloten. Het gaat hierbij om afspraken tussen initiatiefnemers uit verschillende sectoren, zoals o.a. landbouw, bebouwd gebied en lokale initiatieven.

Vervolg hoe om te gaan met de Friese Energiestrategie

Organisatie

Het is de bedoeling dat partijen op basis van deze strategie, binnen de hen ter beschikking staande middelen en bevoegdheden, gezamenlijk de route naar een energieneutraal Fryslân gaan bepalen en er ook gezamenlijk aan bijdragen. Het feit dat de strategie er vanuit gaat dat er veel van onderop gebeurt, vraagt om een goede governance om de doelen te halen. Daartoe zullen de gemeenten samen met de provincie en andere partijen onderzoeken welke ambtelijke en bestuurlijke samenwerkingsstructuren mogelijk en nodig zijn. Gemeenten en provincie zullen zichzelf hierbij ten rade moeten gaan welke speerpunten voor gezamenlijke aanpak belangrijk zullen zijn, wat ze zelf moeten en willen doen en wat er op gebiedsniveau of juist op provinciaal niveau moet worden gedaan

Inhoudelijk

Inhoudelijk zijn voor de kortere termijn de vigerende beleidsdocumenten van gemeenten en de Beleidsbrief Duurzame energie, de bestaande beleidskaders voor de gemeenten en provincie. De energiestrategie zal gebruikt worden bij de realisatie van toekomstige (gezamenlijke) Uitvoeringsprogramma Energietransitie.

Verder spreekt inzetten op de strategie van besparing voor zich. Voor andere keuzes zullen de consequenties nog afgewogen moeten worden. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden over de koers en de voorwaarden, op basis waarvan de strategie kan worden uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan (ruimte in) wet- en regelgeving, communicatie met de Mienskip, inzet van kennis van technologie en innovatie en de noodzakelijke financiering.

De ambtelijke dienst ziet de besluitvorming over (ontwerp) Omgevingsvisie mede als een van de belangrijkste instrumenten om de route richting 2050 te bepalen. In dat traject kunnen met name ook de ruimtelijke aspecten van de strategie integraal afgewogen worden en kunnen keuzes aan de orde komen over de verhouding tussen initiatieven van onderop dan wel de mate van gemeentelijke en/of provinciale regie.

Aanbieden aan de Gemeenteraad

De ambtelijke dienst stelt voor de strategie ter kennisname aan de gemeenteraden aan te bieden.